

ENSV SARK-i Banditismivastase Võitluse Osakonna eriteade
13. veebruar 1946. a.

10. veebruaril 1946 võtsid SARK-i Võrumaa osakonna töötajad Võrust Rõuge valda viiva tee 4. kilomeetril kinni Võru Keskkooli vanemate klasside õpilased, kes püüdsid telegraafipostidele kleepida nõukogudevastaseid lendlehti:

1) Yeski Heino Voldemari p. sünd. 1928. a. 9. kl. õpilane

2) Kaska Valev Jaani p. sünd. 1929. a. 10. kl. õpilane

3) Tammemägi Hans Rudolfi p. sünd. 1929. a. 9. kl. õpilane
Läbiotsimisel võeti kinnivõetuil ära 259 nõukogudevastase sisuga lendlehte, sh. Nõukogudevastase ajalehe Ugandi eksemplar.

ENSV Siseasjade rahvakomissar kindralmajor A. Reserv
ERA F R-LN5 s127. 1106-109

Ugandi

Võru koolipoiste põrandaalune leht aastast 1945

Nr 39

20. jaanuar 2004

X aastakäik

TÄNANE LEHT: VALEV KASKA ✉ RAVILA 7, VILJANDI 71008 ☎ 433 5617

Laidoner Viljandis

2000. aasta juulis tähistas Sakala Noorte Kotkaste ja Kodutütarde Sõprade Selts oma 10 aasta tegevuse juubelit. Selle korraldamiseks tuli mul käia Viimsis Laidoneri muuseumis juubeli tähistamise üle aru pidamas tollase Laidoneri seltsi esimehe Rein Randverega. Kui olime oma jutud noorkotkaste üle lõpetanud, tegi Randver ettepaneku luua Viljandis Laidoneri seltsi osakond.

Rääkisin seltsi osakonna loomisest Sakala Sõjameeste Ühingu tollase esimehe Emil Alesmaga. Arutasime igati, kuid ei leidnud mingit põhjendust, miks luua Laidoneri seltsi osakond Viljandi. Lihtsalt selts seltsi pärast pole mõtet. Peab leidma tegevuse ja eesmärgi, mille nimel inimesed astuksid seltsi liikmeks. Täitsime tulevikuks, kui põhjendus tekib, mõlemad Viimsist kaasa antud avaldused seltsi liikmeks astumise kohta.

Need kaks avaldust laagerdusid mul kaante vahel kuni järgmise aasta veebruari-märtsi kuuni. Tollal tehti kampaaniat Tartusse Tõnissoni ausamba püstitamiseks ja sellest tekkis mul mõte, et kui tartlased leiavad et Viljandimaal sündinud, Tustis ja Viljandi kihelkonnakoolis õppind Jaan Tõnisson on tartlane kellele tuleb püstitada ausammas Tartusse, siis on viimane aeg käivitada kampaania Viljandimaal sündind, Viiratsis ja Viljandi linnakoolis õppind Laidonerile Viljandis ausamba püstitamiseks, enne kui pealinna mehed leiavad et Laidoner on Tallinna mees. Oli ju juba enne vene okupatsiooni Laidoner kuulutatud Viljandi aukodanikuks, vist esimene aukodanik.

Rääkisin oma mõttest tollase maavanema Helir-Valdor Seedriga, kes oli mõtte tuline pooldaja ja tema ütles ka välja idee et Laidoner tuleb panna hobuse selga.

Sain sellest jõudu ja kinnitust et mõte ei ole vale. Said väljastatud kutsed alljärgneva tekstiga.

“Johan Laidoneri Selts”

“23. märtsil kell 15.00 toimub Viljandi Maavalitsuse saalis Johan Laidoneri Seltsi Viljandi osakonna asutamiskoosolek. Päevakord. Viljandi osakonna asutamine. Johan Laidoneri monumendi püstitamise arutelu. Oodatud on nii üksikisikud kui ka ettevõttewd. Kodanikealgatuse toimkonna nimel Valev Kaska”.

Kutsed said väljastatud Viljandi 3. Gümnaasiumile, Kultuuri Koledzile, Linnavalitsusele, Maavalitsusele ja Viiratsi vallavalitsusele. Sakala distantseerus ja lehes kuulutust ei avaldanud. Teavet koosolekust sai levitatud suuliselt tuttavate kaudu.

23. märtsil kogunes Viljandi Maavalitsuse saali 22 Viljandimaa inimest ja Viimsist Rein Randveer, Tanel Lään ja Väino Ermel.

Viljandist olid kohal – Gunnar Leets, Vilhelm Kohv, Vello Luide, Leonhard Saluveer, Peeter Leinbock, Harald Mäepalu, Ilmar Parmas, Lembit Kadalipp, Eha Särev, Mati Mumm, Jaak Pihlak, Heiki Raudla, Helir-Valdor Seeder, Peep Aru, Anzori Barkaleja, Triin Mändmets, Johannes Koik, Valev Kaska.

Kolga-Jaanist Kalevi Kaur, Viiratsist Sulev Kannimäe, Saarepeedilt Riho Männik ja Kärstnast Priit Silla.

Kindral Johan Laidoneri Seltsi Viljandi osakond

Koosoleku protokoll 23 märts 2001.a.
Juhatas Valev Kaska, protokollis Priit Silla.

Arvestades Johan Laidoneri teeneid Eesti ees ja päritolu Viljandimaalt, otsustati Viljandimaale rajada Kindral Johan Laidoneri Seltsi Viljandi osakond. Osakonna esmaülesandeks on hoolitseda kindral Laidoneri ausamba püstitamise eest.

Päevakord.

Kindral Johan Laidoneri Seltsi Viljandi osakonna eesmärk

Kindral Johan Laidoneri Seltsi ülesanded ja tegevus.
Kuulati Valev Kaska ettekannet rajada KJLS Viljandi osakond.

Otsustati rajada KJLS Viljandi osakond

Kuulati KJLS esimehe Rein Randveere ettekannet Seltsi eesmärkidest ja tegevusest.

Arutelu käigus toetasid KJLS Viljandi osakonna rajamist Jaak Pihlak, Peep Aru, Peeter Leinbock jt.

Võeti vastu liikmeks astumise avaldusi ja otsustati järgmine koosolek pidada samas 4. aprillil, koos juhtorganite valimisega.

Viljandi kolm Gümnaasiumi distantseerusid, kohal oli ainult Kultuurikolledzi rektor Barkaleja. Nii on see paraku toimind kogu taasiseseisvumise aja, et koolid, kes peaksid süstima noortesse isamaalisust ja eesti rahva püsiväärtusi, hoiduvad igasugustest rahvuslikest

ettevõtmistest eemale, kartes neid kui vanapagan vätku. Nii on see noorkotkaste-kodutütardega, nii on see Vabaduspäeval koolide esinduste lippudega traditsioonilisele "Iseseisvusmanifesti" ettekandele tulemisega kohtumaja ees ja jalutuskäigule peale seda Vabadussõjas langenute kalmistule.

Viimasel kolmel-neljal aastal on nüüd koolid väljas, kui linnavõimud vahele sekkusid. Taasiseseisvumise algaastail, kui oleks just vaja olnud ka noorsugu kaasa haarata, siis neid polnud. Iseseisvust taastasid, lippude all seisid hallipäised sõjamehed, poliitvangid, muinsuskaitsealused, isealgatuslikult hallipäiste veteranide poolt organiseeritud noorkotkad-kodutütred. Õppiv noorsugu vaatas pealtkoos maa soola õpetajatega.

Distantseerus ka ajaleht "Sakala". Alles kui tekkis rühmitus Laidoneri vastaseid hakkas ajaleht avaldama Laidoneri teemalisi artikleid, siis muidugi nii vastu kui ka poolt. Rahvale kinnitas aga sõnumi et Laidoner paigaldatakse peldikumäele Sakala, kes rebis selle välja ühe vana sõjamehe hüüatusest, et kas siis Laidoner pannakse peldikumäele. Sest tõesti seal oli vene ajal rajatud peldik, mida viimaste aastatel enam ei kasutatud.

Liikmeksastumise avaldused on järgmiselt.

11.07.2000. Emil Alesma, Valev Kaska.

15.12.2000. Roland Tulik.

23.03.2001. Heiki Raudla, Johannes Koik, Anzori Barkaleja, Helir-Valdor Seeder, Jaak Pihlak, Priit Silla, Eha Särev, Lembit Kadalipp, Kalevi Kaur, Peeter Leinbock, Vello Luide, Vilhelm Kohv, Gunnar Leets.

02.04.2001. Mati Mumm, Taavo Kikojan, Rein Kikas, Kerstin Käärrik.

04.04.2001. Helju Mägi, Helga Koorits, Peeter Ergma.

KJLS Viljandi osakonna üldkoosolek 04.04.2001.

Protokoll nr.1. Koosoleku juhataja Mati Mumm, protokollija Valev Kaska.

Koosolek toimus 4. Aprillil 2001.a. Viljandi maavalitsuse saalis. Koosolek algas kell 16.05 ja lõppes 16.45. Koosoleku alguseks oli esitanud avalduse seltsi liikmeks astumise kohta 23 inimest. Kohal oli koosoleku alguseks 17 inimest.

Päevakord.

Liikmeksastumise avalduste läbivaatamine

Juhatuse valimine

Revisjonikomisjoni valimine

I

Avaldused läbi vaadanud otsustati kõik 23 avalduse esitajat Seltsi liikmeks vastu võtta.

II

Vastavalt põhikirjale hääletuse teel otsustati valida 5 liikmeline juhatus. Kandidaatideks esitati ja salajasel hääletusel olid tulemused häälte jgumisel järgmised. Mati Mumm - 13, Helir-Valdor Seeder-10, Valev Kaska-10, Jaak Pihlak-9, Rein Kikas- 8, Kalevi Kaur-6, Priit Silla-5, Lembit Kadalipp-4, Anzori Barkaleja-4, Peeter Leinbock-3, Helju Mägi-2.

Igal valijal oli 5 häält. Seega juhatusse valiti, Mati Mumm, Helir-Valdor Seeder, Valev Kaska, Jaak Pihlak, Rein Kikas.

III

Revisjonikomisjoni kandidaatideks seati üles Taavo Kikojan, Priit Silla, Emil Alesma, Lembit Kadalipp. Otsustati valida kolmeliikmeline ja lahtisel hääletusel. Hääled jagunesid alljärgnevalt. Emil Alesma 15, Priit Silla 10, Taavo Kikojan 10, Lembit Kadalipp 0. Seega valituks osutusid Emil Alesma, Priit Silla, Taavo Kikojan.

Mati Mumm tänas kohalolijaid. Juhatus asub tööle, püstitab eesmärgid mille järel kutsutakse kokku üldkoosolek oma otsuse tegemiseks.

Koosolekust võtsid osa- Kaska, Alesma, Koik, Kadalipp, Mägi, Luide, Leets, Koorits, Silla, Kaur, Kikas, Kikojan, Leinbock, Mumm, Pihlak, Ergma, Kohv.

KJLS Viljandi osakonna juhatuse koosolek

Protokoll nr, 1

Koosolek toimus 4 aprillil 2001.a. Viljandi maavalitsuse saalis algusega kell 16.50. Kohal olid juhatuse liikmed – M.Mumm, H.V.Seeder, V.Kaska, J.Pihlak, R.Kikas ja revisjoni komisjoni liikmed – T.Kikojan, E.Alesma, P.Silla.

Päevakord

Juhatuse esimehe valimine

Juhatuse tööjaotus

Revisjonikomisjoni esimehe valimine

Üldkoosoleku poolt liikmeksvastuvõtmiste kinnitamine

Läbirääkimised

I

Läbirääkimiste tulemusel otsustati valida esimeheks Mati Mumm. Teda toetasid kõik liikmed.

II

Läbirääkimiste tulemusel valiti aseesimeheks Helir-Valdor Seeder ja laekur-asjaajajaks Valev Kaska.

III

Revisjonikomisjoni esimeheks valiti lahtisel hääletusel ühehäälselt Taavo Kikojan, sekretäriks Priit Silla.

IV

Vaadati veelkord läbi avaldused ja kinnitati liikmeks võtmine.

V

Arutati Laidoneri ausamba rajamist. Kas eraldi ausammas Laidonerile või üks ühine ausammas vabadusmonumendina, kuna linnavalitsus on seda meelt et meil praegu raha ei ole kahe samba jaoks. Otsustati teha vastavat eeltööd ja kuulutada esmalt välja avalik arutelu ja arvamuste ettepanekute kogumine.

Järgmine juhatuse koosolek toimub 12 aprillil kell 14.30 Maavalitsuses.

Koosolek lõppes kell 17.40.

Protokollis V.Kaska Koosoleku juhataja M.Mumm.

Kindral Johan Laidoneri Selts

Kolmapäeval 4. aprillil toimus Viljandis Maavalitsuse saalis Seltsi Viljandi osakonna koosolek. Valiti 5 liikmeline juhatus ja 3 liikmeline revisjonikomisjon. Võeti vastu uusi liikmeid. Praeguseks on liikmeid Viljandi osakonnas 23. Juhatuses esimeheks valiti Kaitseliidu Sakala Maleva ametit üleandev, pensionileminev pealik kapten Mati Mumm, aseesimeheks Viljandi maavanem Helir-Valdor Seeder, sekretärlaekuriks Isamaaliidu Viljandi piirkonna esimees Valev Kaska, liikmeteks Kaitseliidu Sakala Maleva pealikuna ametisseastuv Kaitseliidu Sakala Maleva staabiülem, major Rein Kikas ja Viljandi Muuseumi direktor Jaak Pihlak.

Revisjonikomisjoni esimeheks valiti Kaitseliidu Sakala Maleva kapten Taavo Kikojan, liikmeteks Kaitseliidu Sakala Maleva noorteinstruktor Priit Silla ja Sakala Sõjameeste Ühingu juhtuse liige Emil Alesma.

Esimesel juhatuses koosolekul arutati nägemusi ja võimalusi Viljandisse kindral Laidoneri monumendi püstitamiseks. Otsustati kuulutada välja avalik arutelu monumendi kavandist ja asukohast. Teretulnud on kõikide asjastuhvitatute arvamused ja ettepanekud. Soovime et osaletaks aktiivselt, et hiljem ei tuleks etteheiteid, et kiiresti ja läbi arutamata, nagu tihti ärgatakse ammuse ettepaneku viimasel tunnil.

Oma ettepanekud-arvamused Kindral Johan Laidoneri Selts Tallinna mnt. 8 71011 Viljandi, või ise postkasti pannes samas. Seltsi sekretär on kohal TKR kell 15-18 telefon 34 286

Valev Kaska sekretär.

Lugupeetud "Sakala" toimetus. Et Viljandisse saaks teoks Laidoneri ausammas, siis loodan Seltsi nimel, et avaldate selle artikli.

Lugupidamisega V.Kaska
Viljandis 5 aprill 2001.a.

Ei seda ega hilisemaid artikleid, ka esimehe kirjutatud Sakala ei avaldanud, ega võtnud Seltsiga kontakti, miks.

12 aprilli koosolekul ütleb Seeder välja oma arvamuse, et teha ratsamonument. Kaska mainis et ajaleht ei avaldand ei oma ega Silla artiklit.

Viljandi Linnavalitsus

01.10.2001. nr. 2-36-3984

Lugupeetud Mati Mumm.

Viljandi Linnavolikogu 23.02.2001.a. määrusega nr. 67 "Skulptuuride paiknemise ja rajamise kontseptsiooni kinnitamine" fikseeriti järgmine põhimõte > "Lähtudes Viljandi Linnavolikogu 28.12.1995.a. otsusest "Eesti vabaduse eest langenute monumendi asukohast" korraldada konkurss monumendi parima arhitektuurse lahenduse ja asukoha määramiseks Kirikumäel". Linna arengukava kohaselt tuleb konkurss läbi viia 2002. aastal.

Konkursi tingimuste väljatöötamiseks teen Teile ettepaneku osaleda vastavas töögrupis.

Töögrupi esimene koosolek on planeeritud 08. oktoobrile kell 14.00 raekojas, I korruse istungite saalis.

Jään lootma Teie koostöösoovile.

Lugupidamisega Peep Aru. Linnapea.

Peep Aru, linnapea, oli ka 23 märtsi asutamiskoosolekul eitaval seisukohal iseseisva Laidoneri monumendi rajamiseks. Seda väljendab ka tema mitteastumine Seltsi liikmeks. Kuid aktsioon ühildada Laidoner vabadusmonumendiga kukkus siiski läbi. Väidetakse et konkursile ei laekund tasemelisi töid. Võibolla. Kuigi ebatõenäoline. Ilmselt siiski rahva hulgas heakskiitu saav Laidoneri monument sundis ka vastuseisjaid minema kaasa rahva soovidega. Ja nii soostus ka linnapea Laidoneri monumendiga ja idee ühildada Laidoner ja vabadussõja monument vaikiti surnuks.

15.01.2003. Viktor Naanuri- linnavolinik – ...Tänase ajaloo-teadmise põhjal võib küll hinnata Laidoneri teeneid Vabadussõja võitmisel..... ..Seega kannaks monument Laidonerile Eesti põhiseadusliku korra vägivaldse likvideerimise ning ebaväärika alistumise ja korrupsiooni sõnumit... ..Laidonerile monumendi püstitamisega teeb Viljandi end naeruväärseks.

17.01.2003. Kati Kangur-tudeng. - ...Eesti Vabariik pole ennesõjaaegse Eesti Vabariigi õigusjärgsena vaikiva ajastu riigimehi hukka mõistnud, sest vanematele kodanikele tähendab see endiste rahvuskangelaste avalikku mõnitamist...

18.01.2003. "Sakala" küsitlus – Jaan Bernhardt-17-õpilane> See mälestussammas võiks Viljandis olla küll. Laidoner on selle ära teeninud.

Marina Priivits-39-koristaja> Ma ei oska arvata, aga mind see ei sega.

Peeter Arro-52-ettevõtja> ...võiks oodata...räägime enne ajaloo selgeks.

Antonina Jevstignejeva-59-pensionär> See peaks Viljandis olema.

Lembit Kivimets-44-tööline> ..mul ükskõik. Mulle ei meeldi ükski ausammas.

Asta Henn-70-pensionär> Seda oleks vaja küll.

Hendrik Masing-56-invaliidsuspensionär> Keda me siis veel austame kui mitte Laidoneri.

Airi Hakkaja-48-töötsija> See võiks siin olla.

Mati Roosalu-54-ettevõtja> Tekib küsimus, miks seda varem pole tehtud.

22.01.2003. Peeter Rahnel-Abja vallavolinik -Laidoneri mälestust on juba piisavalt jäädvustatud. Peame tõdema, et ta ei olnud kahjuks Vabadussõja-vääriline kangelane lõpuni.

24.01.2003. Heiki Raudla-linnavolinik - ...Naanuri artiklit lugedes meenus mulle üks kuulus kirjanik, kes ütles “Kui mulle vahetevahel mõni loll mõte pähe tuleb, siis ei saa ma seda sealt teibagagi välja”... ...Naanuri avalduse puhul kerkib aga eelkõige küsimus, kas tema seisukoht on ka 12-liikmelise Koduse Viljandi fraktsiooni oma. Ilmselt on, sest liidrid Jaak Allik ja Peep Aru pole avalikkusele teatand et nad pole Naanuri väitega nõus.... ...Minu seisukoht on lihtne> Laidonerist tuleb lugu pidada eelkõige seetõttu, et ta oli mees, kes juhtis võidukalt Eesti kaitseväge Eesti iseseisvuse kaitsmisel.

28.01.2003. H.E. viljandlane. ...sellest mehest tuleb lugu pidada ja tema mälestusmärk Viljandisse panna.

30.01.2003. Viljandi Linnavolikogu ei langetanud otsust, mida arvata Johan Laidoneri monumenti püstitamise kava tühistamisest. Küsimuse arutelu lükati edasi märtsi istungile.

05.02.2003. Olev Renno-rahvuslane> Naanuri artikkel nägemusega ühest lugupeetumast Viljandimaa pojast, vapustas paljusid rahvuslikult meelestatud inimesi. Meenutab poole sajandi taguseid Eesti ajaloo ümbertegijaid, kes Moskva peremeeste ettekirjutuse järgi ei jätnud kivi kivi peale.

07.02.2003. Valdur Malmre-viljandlane> Õelgu või kirjutagu verisulis ajaloo ümberhindajad mida tahes, Päts ja Laidoner on väljapaistvad Eesti riigitegelased. Kellele siis veel monumente püstitada, kui mitte neile

06.03.2003. “Sakala” Kindral Laidoneri mälestusmärgi võistluse zürri liige kunstiteadlane Heie Treier tunnistab, et ei osanud võidutööna oodata niivõrd professionaaset skulptuuri, kui on Terje Ojaveri Laidoneri monument.

18.03.2003. Jaanika Kressa-viljandlane> Varjust tuleb välja tuua ka teised tähelepanu vääriavad poliitikud, nagu Artur Sirk, Jüri Uluots ja Hjalmar Mäe.

19.03.2003. “Sakala” Eesti ajaloo õppetooli liikmete arvates väärib kindral Laidoneri mälestus väejuhi ja riigimehena jäädvustamist.

19.03.2003. Viktor Naanuri-linnavolinik> Mulle tundub, et Tartu Ülikooli teadlased on vastuse andmisest kõrvale hiilinud.

Jaak kurat, jalad põhjas

Läbi okupatsiooniaastate laulsime “kui Päts on president ja Laidoner juhatab väge”. Meenub vangilaager, kui peale rasket haigust, olles paar nädalat olnud meelemärkuseta maas, tuln teadvusele ja samas haiglaborakis oleva tavalise Eesti taluperemehe Tuhalaanest, Karl Varese esimesed sõnad mulle olid – “Täna on Pätsi sünnipäev ja homme on Vabaduspäev”. See oli 23 veebruar 1947.

Nende meeste tegusid Eesti riigi loomisel ja iseseisvuse kättevõitlemisel Vabadussõjas menutades, oli hinges hellus ja lootus, et ehk siiski kord.

Läbi okupatsiooniaastate need nimed tähendasid vabadust, iseseisvust ja Eesti Vabariiki.

Kui nüüd kellelgi masendus peale tuleb, et Eesti on taas vaba, siis võib ta ju meenutada mahavõetud büsti Posti tänaval, ja kuulata “naabrimeest”, sõnad on küll natike teised, kuid viis on sama, mis siis kui Pätsi ja Laidoneri nime suhu võttes, oli prii küüt Siberi.

Paistab et “jalad on põhjas”, kroonlühtri asemel kingime küünlajala, kartulikoorte asemel sööme banaani. Iseseisvust on hakatud võtma kui midagi iseenesest mõistetavat, justkui kustki, kellegi hea onu poolt antud präänikut.

Kas hakkame ilkuma rahva kõige pühamate tunnete üle, tallama pihuks ja põrmuks sellegi, mis meil on kaasa võtta oma lühikesest vabadusajast.

Maailma rahvad, kes omavad aastasadu ja tuhandeid, oma riiklikku ja rahvuslikku iseseisvust omavad aastatuhandeid vanu sümboleid ja kujusid. Neile on püstitatud sambaid ja ehitisi, neist on loodud laule, neid mälestatakse hardumuse ja austusega. Ja nad ei ole keegi olnud mingid moraali ja õigluse etaloonid, nad on inimesed “lihast ja verest”. Neile on samuti omased inimlikud nõrkused ja eksimused. Nii nagu meile kõigile. Ärme unustame aastasadu vana ütlemist, “Kes julgeb esimesena visata kivi”.

Meie iseolemine, meie rahvuslik identiteet on veel nii õrna, et neisse peame suhtuma ülimalt austuse ja ettevaatlikkusega. Keda meil siis veel austada ja mälestada on, kui mehi kes kandsid Vabadussõja ajal riigi raskemat koormat, üks pea-ja sõjaministrina, teine vägede ülemjuhatajana.

Ja lõpetuseks, kas ikka on jalad põhjas. Mida päev edasi, seda rähgemalt tuleb idanaabri poolt otsitud ja otsimata süüdistusi ja nõudmisi meie vastu.

Ärme unustame et islami maailm käärleb ja ähvardab Euroopat ja Ameerikat. Ka Hitler ähvardas hävitada Inglismaad ja Prantsusmaad, ja selle tulemusel heitsid oma “naha” päästmiseks ühte kapitalism ja kommunism – tuli ja vesi. Selle nimel müüdi maha meid, ja päästeti end. Kui Washingtoni, Londonit, Pariisi rammivad enesetapu terroristid, ei ole välistatud, et nende päästmiseks on vaja tugibaase Läänemere rannal. Islamiterroristidega võitlemisel ei päästa meid teips mitte NATO vihmavari. Aga NATO tegemistes on juba praegu küllaltki kaalukas sõna öelda meie “armsal” idanaabril, meeldib see meile või mitte.

Meile tollastele koolipoistele, oli võitluseks venelaste vastu silme ees meie Vabadussõja ausambad ja värskest koolis õpitud lood Vabadussõjast. Need olid meie võitluslipud. Jätame ka tänastele noortele võitluslipud, mille nimel, kui vaja, minna võitlusse.

Valev Kaska